

Kasakhstan

Europa-Parlamentets beslutning af 15. marts 2012 om Kasakhstan (2012/2553(RSP))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til de almindelige bestemmelser om Unionens optræden udadtil, der er fastsat i artikel 21 i traktaten om Den Europæiske Union og proceduren for indgåelse af internationale aftaler, der er fastsat i artikel 218 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,
- der henviser til EU-strategien for Centralasien,
- der henviser til partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem EF og Kasakhstan, som trådte i kraft i 1999, navnlig dens artikel 2 (afsnittet om generelle principper),
- der henviser til EU's strategi for et nyt partnerskab med Centralasien, som Det Europæiske Råd vedtog på sit møde den 21. og 22. juni 2007, og til situationsrapporterne af 24. juni 2008 og 28. juni 2010,
- der henviser til Rådets erklæring om Kasakhstan af 24. maj 2011,
- der henviser til EU's erklæringer om Kasakhstan i OSCE's Permanente Råd af 3. november og 22. december 2011 samt 19. januar, 26. januar og 9. februar 2012 og næstformand i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant, Catherine Ashton's, erklæring af 17. december 2011 om begivenhederne i Sjanaosen-området og af 17. januar 2012 om parlamentsvalget i Kasakhstan den 15. januar 2012,
- der henviser til erklæringen med de foreløbige resultater og konklusioner fra den OSCE/ODIHR-ledede mission, der skulle observere parlamentsvalget den 15. januar 2012,
- der henviser til den erklæring, som OSCE's repræsentant for frie medier fremsatte om mediesituationen i Kasakhstan den 25. januar 2012,
- der henviser til den erklæring om den hårde kurs mod den kasakhiske opposition, som lederen af OSCE's Kontor for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder fremsatte den 1. februar 2012,
- der henviser til sin beslutning af 15. december 2011 om EU-strategien for Centralasien¹,
- der henviser til punkt 23 i sin beslutning af 16. februar 2012 om De Forenede Nationers Menneskerettighedsråd²,

¹ Vedtagne tekster, P7_TA(2011)0588

² Vedtagne tekster, P7_TA(2012)0058

- der henviser til forretningsordenens artikel 110, stk. 4,
- A. der henviser til, at både EU og Kasakhstan kunne drage store fordele af et tættere samarbejde, og at Parlamentet støtter denne målsætning, men understreger samtidig, at økonomisk samarbejde skal gå hånd i hånd med politisk samarbejde og være baseret på den politiske vilje til at gennemføre og opretholde fælles værdier som følge af den afgørende rolle, som Kasakhstan spiller for den socioøkonomiske udvikling i Centralasien og for stabiliteten og sikkerheden i regionen;
- B. der henviser til, at forhandlingerne om en ny udvidet aftale mellem EU og Kasakhstan, som skal erstatte den nuværende partnerskabs- og samarbejdsaftale, blev iværksat i juni 2011;
- C. der henviser til, at Kasakhstans præsident den 17. februar 2012 underskrev en række love, som sigtede på at forbedre retsgrundlaget for forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdstagere, sikring af arbejdstagernes rettigheder og for dialogen mellem arbejdsmarkedets parter og på at styrke retsvæsenets uafhængighed;
- D. der henviser til, at et stort antal mennesker omkom, og mange blev såret den 16. december 2011 i byen Sjanaosen i det vestlige Kasakhstan, hvor mere end 3 000 mennesker samledes fredeligt på hovedtorvet for at støtte kravene fra de strejkende oliearbejdere, der siden maj havde strejket for højere lønninger og bedre vilkår og retten til at vælge deres egen fagforeningsrepræsentation;
- E. der henviser til, at myndighederne rapporterer, at 17 mennesker omkom, efter at uropolitiet ifølge uafhængige indberetninger og øjenvidner angreb demonstranter, åbnede ild mod civile herunder ubevæbnede strejkende og deres familier; der henviser til, at efter sammenstødene erklærede de kasakhiske myndigheder undtagelsestilstand ved at nægte journalister og uafhængige observatører adgang til Sjanaosen; der henviser til, at undtagelsestilstanden omsider blev ophævet den 31. januar 2012, men at vidner har hævdet, at dødstallet kan være meget højere; der henviser til, at de regionale myndigheder har lovet økonomisk støtte til familierne til dem, som omkom under begivenhederne;
- F. der henviser til, at det stadig er uklart, hvad der faktisk skete i Sjanaosen den 16. december 2011; der henviser til, at kommunikationsforbindelserne i første omgang blev afbrudt af myndighederne, og at adgangen til byen derefter blev kontrolleret under en undtagelsestilstand, som varede frem til den 31. januar 2012; der henviser til, at intimidering og voldelige angreb mod uafhængige medier sammen med et klima præget af frygt blandt borgerne til stadighed forhindrer, at der kan kastes mere lys over situationen; der henviser til, at de kasakhiske myndigheder som reaktion på begivenhederne i december 2011 øgede censuren på internettet i landet og nu er ved at foretage "deep packet"-inspektion af al internettrafik;
- G. der henviser til, at omkring 43 personer i Sjanaosen er blevet anholdt siden december 2011 med anklager, der kan føre til straffe på op til seks års fængsel, blandt dem fremtrædende ledere og aktivister fra oliearbejdernes strejke, herunder Talat Saktaganov, Rosa Tuletajeva og Natalija Ashigalijeva; der henviser til, at en række unge, der blev anklaget for islamistiske aktiviteter, blev anholdt i byen Uralsk den 3. februar 2012, mistænkt for at organisere masseuroligheder i Sjanaosen;

- H. der henviser til, at Kasakhstans præsident opfordrede til en fuldstændig undersøgelse af begivenhederne og nedsatte en regeringskommission, ledet af den første vicepremierminister, og inviterede internationale eksperter, herunder fra FN, til at deltage i undersøgelsen; der henviser til, at en række politifolk er under efterforskning for uretmæssigt at have affyret deres våben, selv om ingen af dem hidtil er blevet tiltalt;
- I. der henviser til, at der er flere rapporter om, at fanger har været udsat for tortur og mishandling; der henviser til, at der også i denne forbindelse er behov for troværdige undersøgelser efterfulgt af passende juridiske tiltag;
- J. der henviser til, at parlamentsvalget den 15. januar 2012 af OSCE blev anset for ikke at være i overensstemmelse med OSCE's standarder med udbredte uregelmæssigheder i forbindelse med afstemningen og brug af statslige midler og sloganer for at styrke det regerende partis popularitet, hvilket ikke giver de nødvendige betingelser for gennemførelse af et ægte pluralistisk valg, selv om valget denne gang blev godt forvaltet på det tekniske plan;
- K. der henviser til, at Kasakhstans præsident den 6. januar 2012 underskrev loven om national sikkerhed, der øger sikkerhedstjenesternes beføjelser, og fastslår, at personer, der anses for at skade landets image på den internationale scene, kan anses for "destruktive" og må bære følgerne;
- L. der henviser til, at de sidste par måneder har været kendetegnet ved en forværring af menneskerettighedssituationen i Kasakhstan, hvilket afspejles i EU's erklæringer i OSCE's Permanente Råd og i de seneste erklæringer fra OSCE's repræsentant for frie medier og lederen af OSCE's Kontor for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder;
- M. der henviser til, at myndighederne i september 2011 vedtog en lov om religion, som forpligter alle religiøse grupper at registrere sig på ny, og som indeholder bestemmelser, der kan forbyde borgerne i Kasakhstan til frit at praktisere deres tro; der endvidere henviser til, at nyligt vedtagne love om massemedier og national sikkerhed alle indeholder bestemmelser, der styrker undertrykkende elementer i Kasakhstans politiske system og er i modstrid med de erklærede ambitioner om en demokratisering;
- N. der henviser til, at byretten i Aktau den 8. august 2011 fandt Natalija Sokolova, oliearbejdernes advokat, skyldig i "tilskyndelse til social disharmoni" og "aktiv deltagelse i ulovlige forsamlinger" og idømte hende seks års fængsel;
- O. der henviser til, at Kasakhstan med forventning om at øge sin anseelse på internationalt plan, overtog formandskabet for OSCE i 2010 og forpligtede sig til rækken af demokratiske reformer og til at respektere denne organisations grundlæggende principper;
- P. der henviser til, at oppositionspartierne og -organisationerne Alga og Azat og "Den socialistiske bevægelse Kasakhstan" og uafhængige medier, herunder aviserne Vsgljad, Golos Republik og Respublika og satellittv-kanalen Stan TV og uafhængige fagforeninger, herunder fagforeningen Sjanartu og andre civilsamfundsorganisationer de seneste to måneder er blevet mål for tiltagende undertrykkelse, herunder tilbageholdelse af lederen af partiet Alga, Vladimir Koslov, og chefredaktøren for Vsgljad, Igor Vinjavskij; der henviser til, at omkring 1 000 mennesker den 28. januar 2012 deltog i en

uautoriseret protest i Almaty mod undertrykkelsen og opfordrede myndighederne til at sætte en stopper for den politiske forfølgelse;

- Q. der henviser til, at oppositionspartierne har fremlagt deres planer om en protestdemonstration den 24. marts 2012 i Almaty for at markere, at det er 100 dage siden drabene i Sjanaosen;
- R. der henviser til, at Vladimir Koslov blev anholdt og holdt i isolation kort efter sin hjemkomst fra møder i Europa-Parlamentet og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, hvilket giver EU yderligere grund til bekymring og understreger betydningen af at beskytte vores institutioners evne til at føre dialog med en bred vifte af aktører i EU's partnerlande, uden at dette får nogen negative følger for vores samtalepartnere;
1. understreger betydningen af forbindelserne mellem EU og Kasakhstan og styrkelsen af det politiske og økonomiske samarbejde, bl.a. på strategiske områder som demokrati, menneskerettigheder, miljø, energi, handel og transport sammen med bekæmpelse af terrorisme, organiseret kriminalitet og narkotikahandel; understreger, at det seneste år har været kendetegnet af et øget samarbejde, hyppige møder på højt niveau og indledningen af forhandlingerne om en ny partnerskabs- og samarbejdsaftale;
 2. giver udtryk for dyb bekymring og medfølelse i anledning af de begivenheder, som fandt sted den 16. december 2011 i Sjanaosen-distriktet i Kasakhstan, hvor 17 mennesker omkom, og 110 blev såret;
 3. fordømmer på det kraftigste politistyrkernes voldelige overgreb mod demonstranter i Sjanaosen og kræver en uafhængig og troværdig undersøgelse af begivenhederne med international deltagelse;
 4. erklærer, at det har til hensigt at fortsætte med at føre dialoger med civilsamfundsaktører som led i sine forbindelser med Kasakhstan og i overensstemmelse med sin normale praksis i sine forbindelser med andre tredjelande; forventer, at disse dialoger respekteres, og understreger, at dets samarbejdspartneres velfærd ligger det på sinde;
 5. mener, at dårlig håndtering af arbejdskonflikter i oliesektoren i det vestlige Kasakhstan var den vigtigste årsag til forøgelsen af den folkelige utilfredshed inden begivenhederne i midten af december 2011; er overbevist om, at anerkendelse i ord og gerninger af arbejdstagernes ret til at organisere sig, en gensidigt respektfuld dialog mellem fagforeningsrepræsentanter, arbejdsgivere og myndigheder, genansættelse af afskedigede arbejdstagere eller nye job til disse, støtte til familier, der lider under konsekvenserne af de seneste begivenheder, og opbygning af tillid til de retshåndhævende myndigheder er nøglen til opnåelse af social fred og varig stabilitet;
 6. opfordrer EU-Udenrigstjenesten til nøje at følge retssagen mod dem, der står tiltalt for at have organiseret demonstrationerne, og rapportere tilbage til Parlamentet;
 7. glæder sig over den nylige løsladelse af menneskerettighedsforkæmperen Jevgenij Sjovtis, leder af Kasakhstans Internationale Kontor for Menneskerettigheder og Retsstatsforhold, og over at "Vremja"-journalisten Tokhnijas Kusjukov blev benådet ved en domstolsafgørelse den 2. februar 2012 efter at være blevet idømt fire års arbejdslejr i september 2009;

8. beklager, at der ellers kun er få undtagelser fra den negative menneskerettighedsudvikling i Kasakhstan, hvilket har været tilfældet i længere tid og på det seneste er taget til, og opfordrer de kasakhiske myndigheder til at give garantier for sikkerheden for de tilbageholdte aktivisters familier;
9. opfordrer indtrængende de kasakhiske myndigheder til at gøre alt for at forbedre menneskerettighedssituationen i landet; understreger, at fremskridt i forhandlingerne om den nye udvidede partnerskabs- og samarbejdsaftale mellem EU og Kasakhstan skal afhænge af fremskridt med politiske reformer; tilskynder Kasakhstan til at fortsætte sin erklærede reformpolitik med henblik på at skabe et åbent og demokratisk samfund med et uafhængigt civilsamfund og en uafhængig opposition, som respekterer de grundlæggende rettigheder og retsstatsprincippet;
10. gentager, at uhindret adgang til information og kommunikation og ucensureret adgang til internettet (digitale friheder) er universelle rettigheder og absolut nødvendige for menneskerettigheder som f.eks. ytringsfrihed og adgang til information såvel som for at sikre åbenhed og ansvarlighed i det offentlige liv;
11. glæder sig over de lovgivningsmæssige ændringer i de sidste måneder, der har til formål at udvide antallet af partier, som kan opstille parlamentskandidater; bemærker, at tre partier efter det sidste parlamentsvalg har været repræsenteret i det nye parlament; beklager, at en række oppositionspartier ikke har lov til at registrere sig, og tilskynder de kasakhiske myndigheder til at gennemføre yderligere reformer, der er nødvendige for at sikre ægte pluralistiske valg og støtte driften af uafhængige medier og ngo'er,
12. opfordrer de kasakhiske myndigheder til at reagere hurtigt på resultaterne i OSCE/ODHIR-rapporten, for at landets opposition kan komme til at spille den rolle, som den bør have i et demokratisk samfund, og træffe alle de fornødne foranstaltninger for at overholde internationale valgstandarder; opfordrer EU-Udenrigstjenesten til at hjælpe Kasakhstan med løsningen af denne opgave;
13. henviser til køreplanen for Kasakhstans optagelse i WTO, hvilket vil bidrage til at skabe ensartede forhold for erhvervslivet på begge sider, lette og liberalisere handelen og være et signal om samarbejde og åbenhed; understreger, at Kasakhstan ved sin tiltræden vil være forpligtet til at overholde alle WTO's regler, herunder fjernelse af protektionistiske foranstaltninger;
14. udtrykker sin forargelse over fængslingen af oppositionsledere og journalister siden januar 2012 og opfordrer de kasakhiske myndigheder til at standse den hårde kurs mod oppositionen og uafhængige medier i landet og løslade alle personer, der er fængslet på et tilsyneladende politisk motiveret grundlag, herunder lederen af partiet Alga, Vladimir Koslov og chefredaktøren af avisen Vsgljad, Igor Vinjavskij, samt alle de personer, der nævnes i de seneste EU-erklæringer i OSCE's Permanente Råd, og som stadig tilbageholdes; kræver, at Koslov gives adgang til sine nærmeste familiemedlemmer, herunder sin hustru, og at der foretages en uafhængig vurdering hans sundhedstilstand; glæder sig over løsladelsen af Natalija Sokolova, advokat for fagforeningerne i olieselskabet Karazhanbasmunai, der tidligere blev dømt til seks års fængsel, hvilket nu er reduceret til en betinget straf på tre år; beklager ikke desto mindre, at Sokolova stadig forhindres i at deltage i fagforeningsaktiviteter under sin betingede straf som følge af en

højesteretsafgørelse;

15. opfordrer indtrængende de kasakhiske myndigheder til hurtigt at øge respekten for forsamlings-, forenings-, ytrings- og religionsfriheden i overensstemmelse med anbefalingerne fra OSCE's repræsentanter og organer samt være meget opmærksomme på de internationale forpligtelser, som Kasakhstan har indgået, samt de løfter, der blev afgivet, inden beslutningen om at give Kasakhstan formandskabet i OSCE i 2010 blev truffet; henleder opmærksomheden på den gennemarbejdede nationale handlingsplan for menneskerettigheder, som blev vedtaget i 2009, og opfordrer de kasakhiske myndigheder til at gennemføre den fuldt ud;
16. er overbevist om, at de kasakhiske myndigheder og det kasakhiske samfund vil høste store fordele ved at gøre dette, ikke mindst med hensyn til stabilitet, sikkerhed og en tilbagevendende til en tidligere støt stigning i landets internationale anseelse;
17. fremhæver, at Kasakhstans officielle repræsentanter siden januar 2012 har deltaget i åbne og konstruktive møder med MEP'er i Europa-Parlamentet med deltagelse af civilsamfundet og ngo'er, hvori de viste sig at være åbne for undersøgelser med international deltagelse af begivenhederne og lovede oplysninger om anholdelserne i de seneste måneder; forventer, at disse udmeldinger vil blive fulgt op af konkrete handlinger;
18. understreger betydningen af menneskerettighedsdialogen mellem EU's og de kasakhiske myndigheder, hvori alle spørgsmål kan drøftes; opfordrer til en styrkelse af disse dialoger for at gøre dem mere effektive og resultatorienterede og for at gøre det muligt at inddrage aktører fra civilsamfundet;
19. opfordrer EU og navnlig den højtstående repræsentant for EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik til nøje at følge udviklingen, til at rejse alle problemer med de kasakhiske myndigheder og at tilbyde bistand og til regelmæssigt at aflægge beretning til Europa-Parlamentet;
20. pålægger sin formand at sende denne beslutning til næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant, Rådet, Kommissionen, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, Republikken Kasakhstans regering og parlament og Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa.